

YAMARIN

Yamarin 68 Day Cruiser

Användarhandbok

FÖRORD

Vi gratulerar dig till valet av en Yamarin!

Användarhandboken beskriver egenskaperna hos din nya båt och hjälper dig att hantera och vårda båten. Den är utarbetad för att vara till din hjälp så att du lär dig hantera båten säkert och undviker eventuella problem. Kontrollera att du har fått instruktionsböcker för all utrustning som är installerad i båten tillsammans med båtleveransen. Komplettera handboken med informationen om och instruktionsböckerna för senare inköpt utrustning. Det finns utrymme för egna anteckningar i slutet av handboken. Läs igenom handboken noggrant och lär dig känna båtens detaljer innan du kastar loss.

Om detta är din första båt eller om du har bytt till en ny båttyp ska du se till att du har tillräcklig känsla för och erfarenhet av båtens användning och hantering innan du tar emot befälet över båten. Detta är mycket viktigt för din egen komfort och säkerhet. Båtens försäljare och båtklubbarna ger gärna information om de lokala båtskolorna eller rekommenderar kompetenta lärare.

Användarhandboken är ingen detaljerad service- eller felsökningsguide. Kontakta båtens återförsäljare vid problem. Anlita alltid kompetenta personer som är utbildade för service, reparationer och ändringsarbeten. Sådana ändringar som kan påverka båtens säkerhetsegenskaper ska bedömas, utföras och dokumenteras av kompetenta fackmän. Båtens tillverkare ansvarar inte för sådana ändringar som tillverkaren inte har godkänt.

Se till att båten alltid är i gott skick och tänk på att den kräver underhåll och service. Vilken båt som helst – oberoende av hur robust den är – kan få omfattande skador om den används på felaktigt sätt. Anpassa alltid båtens fart och kurs till de rådande väderförhållandena.

Vi önskar dig trevliga och avkopplande stunder till sjöss med din Yamarin!

Konekesko Oy
PB 145
01301 VANDA

Telefon +358 (0)10 5311
www.yamarin.com

Förvara denna handbok på säkert ställe och ge den till nästa ägare om du säljer båten.

Innehållsförteckning

1 Allmänt	7
1.1 Försäkran om överensstämmelse	8
2 Definitioner	10
3 Garanti	11
4 Innan båten tas i bruk	12
4.1 Registrering	12
4.2 Försäkringar	12
4.3 Utbildning	12
5 Båtens egenskaper och användning	13
5.1 Allmänt	13
5.2 Basfakta om båten	13
5.3 Högsta rekommenderade antal personer	16
5.4 Belastning	17
5.5 Motor och propeller	17
5.6 Förhindrande av vatteninträngning och stabilitet	17
5.6.1 Skrov- och däcksgenomföringar samt avstängningsventiler	17
5.6.2 Stabilitet och flytbarhet	19
5.7 Förebyggande av brand och explosionsrisk	19
5.7.1 Tankning	19
5.7.2 Övriga system som förbrukar bränslen (spis och värmare)	20
5.7.3 Brandskydd	21
5.8 Huvudbrytare och säkringar	22
5.9 Användning	23
5.9.1 Manöverutrustning	23
5.9.2 Nödbrytare	23
5.9.3 Växlar och gas	24
5.9.4 Justering av motorns riggvinkel	24
5.9.5 Start av motorn	25
5.9.6 Körning	25
5.9.7 Till och från bryggan	26
5.9.8 Användning av kapell	27
5.9.9 Dörrar och luckor	27
5.9.10 Trappsteg, vindrutans vassa hörn och ruffdörren	28
5.10 Rätt användning – övriga rekommendationer och anvisningar	28
5.10.1 Man överbord	28
5.10.2 Säkring av lös utrustning	28
5.10.3 Skjutdörr i ruffen	28
5.10.4 Hänsyn till miljön	29
5.10.5 Användning av toalett och septiktank	30
5.10.6 Förtöjning och ankring	30

5.10.7 Bogsering	31
5.10.8 Transport på trailer	32
5.10.9 Sliptagning	33
6 Underhåll av båt och utrustning	34
6.1 Tvätt och vaxning av båten	34
6.2 Skötselanvisningar för sittdynorna	34
6.3 Skötselanvisningar för kapellet	35
6.4 Skötselanvisningar för vindrutan	35
6.5 Skötselanvisningar för syrafasta delar	35
6.6 Skötselanvisningar för det elektriska fjärreglaget	35
6.7 Skötselanvisningar för styrsystemet	35
6.8 Skötselanvisningar för elkomponenterna	35
6.9 Små ytreparationer	36
7 Vinterförvaring av båten	37
7.1 Åtgärder före vinterförvaring	37
7.2 Åtgärder på våren före sjösättning	37
8 Layout	39
8.1 Allmän layout	39
8.2 Bränslesystem	41
8.3 Styrsystem	41
8.4 Elsystem	42
8.5 Kopplingsschema	43

INNAN DU KASTAR LOSS

Läs igenom denna användarhandbok.

Kontrollera åtminstone följande innan du beger dig ut på sjön:

- **Väder och väderprognos**
Ta hänsyn till vind, sjögång och sikt. Är båtens kategori, storlek och utrustning lämplig och har skepparen och besättningen tillräckliga färdigheter för de vatten dit ni är på väg? Vid hård vind och hög sjögång ska skrovfönster, luckor och dörrar hållas stängda så att vatten inte kan tränga in.
- **Belastning och stabilitet**
Överbelasta inte båten och fördela lasten rätt. Placera tunga föremål i stuvutrymmet under akterbänken. Tänk också på att båtens stabilitet försämras om man står i båten.
- **Passagerare**
Se till att det finns flytplagg eller flytvästar till alla som är ombord. Kom före avfärden överens om respektive persons uppgifter under färden.
- **Bränsle och bränslesystem**
Kontrollera att det finns tillräckligt med bränsle; också 20 procent i reserv för t.ex. dåligt väder.
- **Motor och manöverreglage**
Kontrollera att styrningen och fjärreglaget fungerar och är i gott skick. Utför de kontroller som anges i motorns instruktionsbok.
- **Båtens sjöduglighet**
Kontrollera båtens sjöduglighet även i övrigt: att inga bränsle- eller vattenläckage förekommer, att säkerhetsutrustning finns ombord etc. Kontrollera att inget slagvatten finns i båten.
- **Säkring av föremål**
Se till att alla lösa föremål är placerade så att de hålls på plats vid kraftig sjögång och hård vind. Se till att sittdynorna är fastknäppta så att de inte kan flyga iväg.
- **Sjökort**
Om du inte följer en välkänd rutt ska du se till att du har sjökort med dig för ett tillräckligt stort område! Om båten är utrustad med kartplotter ska du lära dig använda den innan du beger dig ut på sjön. Se till att du har senaste upplagan av sjökorten.
- **Avfärdsmanövrer**
Kom överens med besättningen om vem som lösgör respektive förtöjningstamp etc. Se till att det inte finns någon risk för att förtöjningstamper och ankarlinor hamnar i propellern vid avfärd eller ankomst.
- **Obligatorisk utrustning**
Kraven på obligatorisk utrustning varierar från land till land, men följande utrustning i gott skick är viktig:
  - 1) Godkänd räddningsväst, flytplagg eller räddningsdräkt för alla som är ombord. Flytplaggets storlek och bärförmåga ska motsvara personens storlek och vikt.
  - 2) Tömningsredskap
  - 3) Åror eller paddel och ett ankare med lina

- 4) Godkänd brandsläckare i minst klass 8A68B. Besikta brandsläckaren årligen. (Båten är standardutrustad med brandsläckare. Obs! Eftersom brandsläckaren installeras när båten tillverkas kan kontrollstämpeln, som gäller i ett år, löpa ut inom en kort tid efter att båten har tagits i bruk. Enligt lagstiftning är den som använder en båt ansvarig för att gällande kontrollstämpel finns på brandsläckaren).

Tilläggsanvisningar för motorn finns i motorns instruktionsbok.

1 Allmänt

Användarhandboken hjälper dig att lära känna din båts egenskaper, skötsel och service. Den utrustning som är installerad i båten har egna bifogade instruktionsböcker och på flera ställen i handboken hänvisas till dem. Du kan naturligtvis komplettera handboken med instruktionsböckerna för sådan utrustning som köps senare. Det finns utrymme för egna anteckningar i slutet av handboken.

Båten har en löpande serienummer, CIN-kod (Craft Identification Number). CIN-koden finns på båtens akterspegel på styrbords sida under badplattformen. Vi rekommenderar att du antecknar CIN-koden på följande sida i anslutning till försäkran om överensstämmelse. Ange CIN-koden och båttypen vid kontakter med återförsäljaren för att vara säker på att få rätta reservdelar.

Väsentliga säkerhetskrav	Standarder	Andrannormgivande dokument/metoder	Teknisk dokumentation	Specificera (*obligatoriska standarder)
Allmänna krav (2)	☒			EN ISO 8666:2002 *
Båtens ID nummer (CIN) (2.1)	☒			EN ISO 10087:2006 *
Tillverkarskylt (2.2)	☐	☒	☐	RCD annex I, 2.2
Skydd mot att falla överbord och åter ta sig ombord (2.3)	☒	☐	☐	EN ISO 15085:2003/DAM 2.3.2
Synfält från huvudsaklig styrplats (2.4)	☒	☐	☐	EN ISO 11591:2011
Ägarens instruktionsbok (2.5)	☒	☐	☐	EN ISO 10240:2004
Integritet, skrovstyrka och övriga konstruktionskrav (3)				
Skrovstyrka (3.1)	☐	☒	☐	RSG Guidelines, NBS-VTT Extended Rule
Stabilitet och fribord (3.2)	☒	☐	☐	EN ISO 12217-1:2015
Flytkraft och flytbarhet (3.3)	☒	☐	☐	EN ISO 12217-1:2015
Öppningar i skrov, däck och överbyggnad (3.4)	☒	☐	☐	EN ISO 9093-1:1997, EN ISO 12216:2002
Inträngande vatten (3.5)	☒	☐	☐	EN ISO 15083:2003
Tillverkarens rekommenderade maximala last (3.6)	☒	☐	☐	EN ISO 14946:2001/AC 2005
Stuvningsutrymme för livflottar (3.7)	☐	☒	☐	RSG Guidelines
Utrymning (3.8)	☒	☐	☐	EN ISO 9094:2015
Ankring, förtöjning och bogsering (3.9)	☒	☐	☐	EN ISO 15084:2003
Manöveregenskaper (4)	☒	☐	☐	EN ISO 11592:2001, EN ISO 8665:2006
Motor och motorrum (5.1)				
Inombordsmotor (5.1.1)	☐	☐	☐	
Ventilation (5.1.2)	☐	☐	☐	
Friliggande delar (5.1.3)	☐	☐	☐	
Utombordsmotor (5.1.4)	☐	☐	☐	
Bränslesystem (5.2)				
Allmänt – bränslesystem (5.2.1)	☒	☐	☐	EN ISO 11105:1997
Bränsletankar (5.2.2)	☒	☐	☐	EN ISO 10088:2013
Elektriska system (5.4)	☒	☐	☐	EN ISO 10133:2012, EN ISO 8846:1993/A1:2000
Styrsystem (5.4)				
Allmänt – styrsystem (5.4.1)	☒	☐	☐	EN ISO 10592:1995/A1:2000
Nödutrustning (5.4.2)	☐	☐	☐	
Gasanläggningar (5.5)	☐	☐	☐	
Brandskydd (5.6)				
Allmänt – brandskydd (5.6.1)	☒	☐	☐	EN ISO 9094-1:2015
Brandskyddsutrustning (5.6.2)	☒	☐	☐	EN ISO 9094-1:2015
Navigationsljus (5.7)	☐	☒	☐	1972 COLREG
Förebyggande av utsläpp (5.8)	☐	☐	☐	
Bilaga I.B - Avgasutsläpp	Se försäkran om överensstämmelse från motortillverkaren			
Bilaga I.C - Buller¹	☐	☐	☐	
Bullerkrav (I.C.1)	☐	☐	☐	
Ägarens instruktionsbok (I.C.2)	☐	☐	☐	

¹ Endast för båtar med inombordsmotorer eller inudrev utan integrerat avgassystem.

2 Definitioner

Varningar och anmärkningar i denna handbok är definierade på följande sätt:

- FARA!** Betyder att det finns ett allvarligt faromoment, som med stor sannolikhet leder till död eller permanent handikapp, om inte lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas.
- VARNING!** Betyder att det finns ett faromoment, som kan leda till kroppsskada eller död, om inte lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas.
- OBS!** Markerar en påminnelse om säkert tillvägagångssätt och fäster uppmärksamhet vid farliga tillvägagångssätt, som kan leda till kroppsskada, skador på båten eller dess delar eller orsaka skador på miljön.

I handboken används enheter enligt SI-systemet. I vissa fall har andra enheter angetts inom parentes. Ett undantag utgör vindhastigheten som anges i beaufort i fritidsbåtsdirektivet.

3 Garanti

För båten och dess utrustning gäller 2 års garanti från det datum då båten tas i bruk. Kontakta återförsäljaren i eventuella garantiärenden. Kom ihåg att ange CIN-koden. Ta digitalbild av det som du vill reklamera, om möjligt. Det ger snabbare behandling av garantiärenden.

4 Innan båten tas i bruk

4.1 Registrering

Bestämmelserna för registrering varierar från land till land. Ta reda på vilka nationella bestämmelser som gäller för din båt. Det kan även finnas bestämmelser till exempel om båtförarens ålder.

4.2 Försäkringar

En båtförsäkring kan täcka olyckor som sker på sjön, vid transport eller dockning. Se särskilt till att försäkringsansvaret gäller vid upptagning av båten. En försäkring kan också ha en indirekt påverkan på säkerheten till sjöss. Vid en allvarlig olycka till sjöss kan du då framförallt koncentrera dig på att rädda människor. Försäkringsbolagen ger närmare information om olika försäkringsalternativ. Se särskilt till att försäkringsansvaret inkluderar upptagning och transport av båten!

4.3 Utbildning

Det finns gott om litteratur som behandlar båtar och sjömanskap. Navigeringskurser arrangeras av båtorganisationer och t.ex. studiecirklar.

Uppgifter om båtkurser lämnas av **båtorganisationerna**.

Kurserna ger goda grundläggande färdigheter, men säkerhet i båtens hantering, navigering, förtöjning och ankring får du först genom praktisk övning under lång tid.

5 Båtens egenskaper och användning

5.1 Allmänt

Syftet med användarhandboken är inte att vara en fullständig service- eller reparationshandbok, utan att vägleda användaren i korrekt användning av båten.

I handboken kan det finnas bilder och illustrationer som hänvisar till extrautrustning eller landspecifika utrustning.

5.2 Basfakta om båten

Fritidsbåtar kan konstrueras enligt fyra båtkategorier (A, B, C och D) i fritidsbåtdirektivet 2013/53/EU. Båten är konstruerad enligt båtkategori C. Nedan förklaras vad som avses med olika båtkategorier.

Kategori A: Båten är konstruerad för användning i förhållanden då vindstyrkan kan överstiga 8 beaufort (ca 21 m/s) och den signifikanta våghöjden (se anmärkningen nedan) 4 meter. Båtarna ska i detta fall kunna klara sig i stort sett själva. Kategorin omfattar inte exceptionella förhållanden, t.ex. orkaner. Sådana förhållanden som beskrivs ovan kan man råka ut för under långfärder, till exempel när oceaner korsas, eller nära kusten om vinden och sjögången kan byggas upp under flera hundra sjömil öppet hav.

Kategori B: Båten är konstruerad för användning i förhållanden då vindstyrkan är högst 8 beaufort (ca 21 m/s) och den signifikanta våghöjden (se anmärkningen nedan) högst 4 meter. Sådana förhållanden som beskrivs ovan kan uppkomma vid tillräckligt långa färder över öppet hav, eller i kustnära vatten där vinden och sjögången kan byggas upp under flera tiotals sjömil. Förhållandena ovan kan också förekomma på insjöar som är tillräckligt stora för att utveckla en sådan våghöjd.

Kategori C: Båten är konstruerad för användning i förhållanden då vindstyrkan är högst 6 beaufort (ca 14 m/s) och den signifikanta våghöjden (se anmärkningen nedan) högst 2 meter. Sådana förhållanden kan förekomma på öppna insjöar, i älvmyrningar och i kustnära vatten vid måttliga väderförhållanden.

Kategori D: Båten är konstruerad för användning i förhållanden då vindstyrkan är högst 4 beaufort (ca 8 m/s) med motsvarande sjögång, vilket innebär en signifikant våghöjd på högst 0,3 meter, sporadiska vågor med 0,5 meters höjd. Sådana förhållanden kan förekomma på skyddade insjöar och på kustnära vatten vid fint väder.

Anmärkning: Den signifikanta våghöjden är en term som används vid konstruktion av båtar. I praktiken innebär detta att den signifikanta våghöjden beräknas som medelvärdet i våghöjd på den högsta tredjedelen av de uppmätta vågornas inom vattenområdet. Om den signifikanta våghöjden är 2,0 meter så är medelhöjden på alla vågor cirka 1,2 meter.

Rekommenderad maximal belastning: Se den *tekniska specifikationen*
Se också avsnittet 5.4 "Belastning".

Huvudmått och kapaciteter: Se den *tekniska specifikationen*
Båtens längd, bredd, djup, totalvikt osv. samt tankkapaciteterna anges i den tekniska specifikationen.

Tillverkarskylt: Tillverkarskylten är fäst invid båtens fjärreglage och innehåller en del av informationen ovan. Kompletterande information finns i de relevanta avsnitten i denna handbok.

Teknisk specifikation

Modell	YAMARIN 68 DC	
Båtkategori	C	
Totallängd (exklusive badstege)	6,8 m	
Bredd	2,55 m	
Vikt utan motor, vätskor och utrustning	Ca 1 300 kg	
Vikt vid trailertransport med största motorn	Ca 1 720 kg Omfattar båt (ca 1 300 kg) och motor Yamaha F250 hk (270 kg) samt uppskattad vikt på vätskor och utrustning (150 kg). OBS! Det är alltså inte den maximala vikten hos vätskor och utrustning.	
Vikt vid trailertransport med största motorn enligt standarden	Cirka 2 353 kg Inkluderar båt (ca 1 300 kg) och 250 hk motor (313 kg) samt uppskattad vikt på vätskor och utrustning (150 kg). OBS! Det är alltså inte den maximala vikten hos vätskor och utrustning.	
Max last/max antal personer	870 kg 8 personer	
I den maximala lasten ingår	600 kg / 8 personer (à 75 kg) + personlig utrustning 50 kg + bränsle 145 kg + vatten 45 kg + avloppsvatten 30 kg = 870 kg	
Max last enligt CE-skylden	650 kg Inkl. 8 pers. x 75 kg + personlig utrustning 50 kg = tot. 650 kg	
Båtens massa med full last	2 541 kg Inkl. båt 1 300 kg + batterier 20 kg + motor 313 kg + bränsle 145 kg + basutrustning 38 kg + personlig utrustning 50 kg + vatten 45 kg + personer 600 kg	
Max motoreffekt	184 kW / 250 hk	
Max rekommenderad motorvikt	313 kg	
Bränsletankens volym	191 liter	
Max djupgående vid full last, motorn upplyft	Ca 0,5 m	
Max höjd över vattenytan med lätt last	Ca 1,5 m	
Konstruktionsmaterial	Armerad plast	
Färgkoder:		
- skrov	Ashland 10015	RAL 9016
- däck	Ashland 10015	RAL 9016
Hydraulslangar	5,5 m 4,25 m	
Topp hastighet vid båttest	Ca 47 knop	

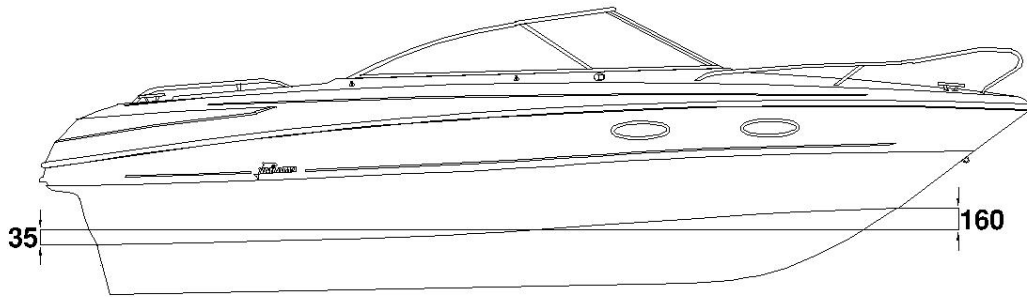

Bild: Båtens vattenlinje

Vattenlinje:

- akterkanten 35 mm (F150) 50 mm (F250) från slagets hörn rakt uppåt
- fören 160 mm från slaget nedåt längs fören

OBS!

Måtten anger övre gränsen för antifoulingfärgen och inte båtens faktiska vattenlinje.

5.3 Högsta rekommenderade antal personer

Högsta rekommenderade antal personer i båten är 8 personer.

VARNING!

Undvik att överskrida det högsta rekommenderade antalet personer. Oberoende av antalet personer i båten får inte den totala vikten av personerna och utrustningen överskrida den maximala rekommenderade lasten (se avsnitt 5.4 "Belastning"). Använd alltid de säten eller sittplatser som finns i båten. Under gång ska alla personer i båten sitta på sittplatserna.

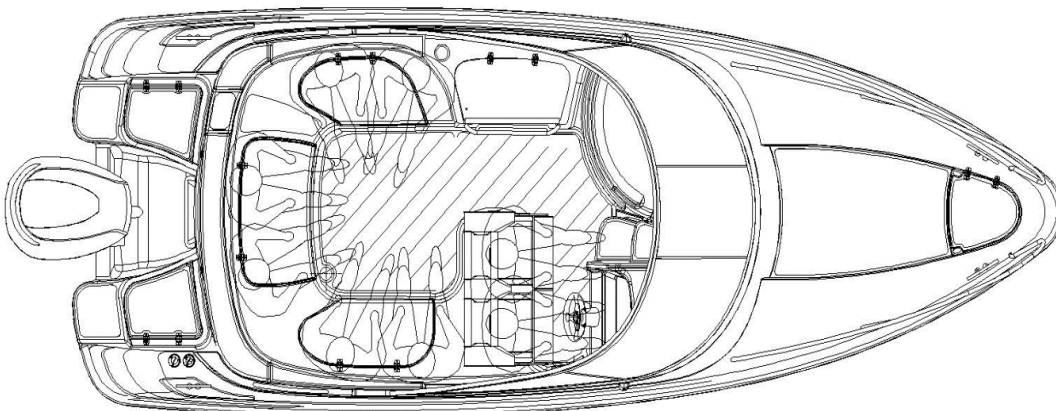

Bild: Sittplatser i båten

5.4 Belastning

Största tillåtna belastning av båten är 870 kg. Följande vikter beräknas ingå i lasten:

- totalvikten för personerna ombord 600 kg (en vuxen person antas väga 75 kg och ett barn 37,5 kg)
- vikten på vätskor (färskvatten, bränsle etc.) i fasta tankar 190 kg
- vikten på personlig utrustning (t.ex. fritidsutrustning och övernattningsutrustning) 50 kg
- vikten på övrig last (septiktanken fylld) 30 kg

OBS! Den största rekommenderade lasten innehåller endast dessa viktkomponenter.

VARNING! Den maximala rekommenderade belastningen får inte överskridas när båten lastas. Lasta alltid båten omsorgsfullt och tänk på att fördela lasten så att båten flyter horisontellt. Normalt ska tunga saker placeras i stuvutrymmet under akterbänken. Om antalet personer ombord motsvarar det maximala antalet ska tunga föremål placeras i främre ruffen för att undvika aktertung båt. Undvika att placera tunga föremål högt.

5.5 Motor och propeller

Den största rekommenderade motoreffekten för båten är 250 hk (184 kW). Båten får inte användas med större motoreffekt än den som är angiven i kW på CE-skylden. Båtens garanti upphör att gälla om motoreffekten är större än den som är angiven på CE-skylden. Följ återförsäljarens anvisningar vid valet av propeller.

OBS! Undvik att vända motorn när luckan över motorbrunnen ligger an mot motorkåpan. Garantin täcker inte skador som luckan över motorbrunnen orsakar motorkåpan.

5.6 Förhindrande av vatteninträngning och stabilitet

5.6.1 Skrov- och däcksgenomföringar samt avstängningsventiler

Båten är försedd med ett självlänssystem som innebär att sittbrunnen töms på regnvatten när båten ligger i sjön. Självlänsen fungerar också på land om fören ligger högre än aktern och dräneringsventilen för regnvatten är öppen. Dräneringsventilen för regnvatten är placerad under akterbänkens mittlucka. Ventilen ska endast vara stängd när båten är lastad med största rekommenderade last för att förhindra att vatten tränger in. I övriga fall ska ventilen alltid vara öppen så att regnvattnet dräneras ur båten.

Båten är utrustad med två läns-pumpar på de platser som visas på bilden nedan. Den eldrivna läns-pumpens kapacitet är ca 65 l/min och den manuella pumpens kapacitet ca 0,5 l/slag.

Båten är utrustad med ett varningssystem för högt pilsvatten, som varnar för vatten i pilsen. Systemet består av en nivågivare i pilsen och en varningslampa i instrumentbrädan.

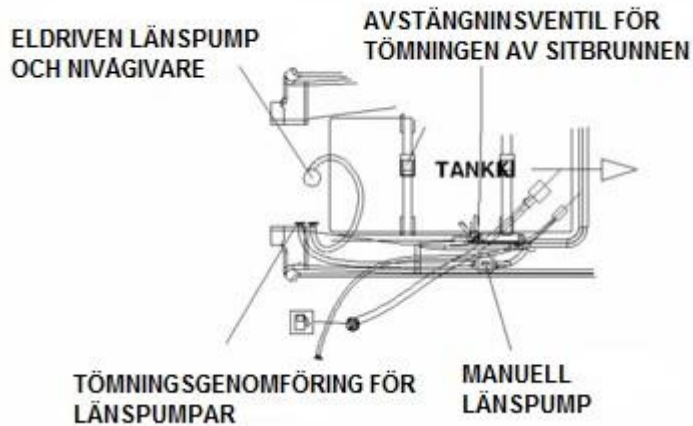

Bild: Båtens dräneringssystem

Båtagaren ansvarar för att minst ett öskar eller en hink medförs i båten och att dessa är säkrade så att de inte försvinner.

VARNING! Länspumpssystemet är inte dimensionerat för att klara av läckage orsakade av grundstötning eller annan motsvarande skada (skrovsador).

SÄKERHETSÅTGÄRD! Kontrollera regelbundet att inga föroreningar blockerar mynningen på slangarna till länspumparna. Den eldrivna länspumpen kan kontrolleras genom att ta bort den stora plywoodskivan under akterbänken (= luckan till tankutrymmet). Därefter kan länspumpen lyftas ut med grepp runt slangen eftersom den ligger löst i ett fack. Mynningen till den manuella länspumpens slang är placerad mellan bränsletanken och akterspegeln. Även den kan kontrolleras genom att ta bort den stora plywoodskivan under akterbänken.

VARNING! Stäng dräneringsröret när öppningen på insidan kontinuerligt befinner sig under vattenlinjen på grund av båtens last. Endast vid backning förhindrar spärrklaffen vid utloppsöppningen på akterspegeln att vatten tränger in!

VARNING! Båtens köregenskaper kan ändras och bli livsfarliga om det finns slagvatten i båten.

VARNING! Skrovfönstren i båten ska hållas stängda under färd. Stäng också skrovfönstren när båten lämnas förtöjd vid en brygga eller boj. Under svåra väderförhållanden ska luckor, fack och dörrar hållas stängda för att minimera risken för inträngande vatten.

OBS! Se till att vattnet obehindrat kan rinna ut genom dräneringsröret. Eventuellt skräp, t.ex. löv på hösten, kan hindra vattnet från att rinna ut och då kan båten vattenfyllas och sjunka. Dräneringssystemet fungerar inte i köld.

OBS! Det samlas alltid en liten mängd kondensvatten i mellanbotten. Även skrovgenomföringarna kan läcka en aning vatten, särskilt när båten blir gammal. Kom ihåg att kontrollera om det finns slagvatten i slaget innan du lämnar båten förtöjd vid en brygga eller boj och innan du kastar loss. Låt ett auktoriserat serviceföretag åtgärda eventuella läckage.

5.6.2 Stabilitet och flytbarhet

Observera att båtens stabilitet försämras för varje ökad vikt som placeras högt i båten. Alla förändringar av massornas läge påverkar båtens stabilitet, trimning och prestanda. Kom ihåg att stora brytande vågor alltid utgör en allvarlig fara för stabiliteten.

5.7 Förebyggande av brand och explosionsrisk

5.7.1 Tankning

Stäng av motorn och släck eventuella cigaretter innan du tankar. Det är inte tillåtet att använda strömställare eller annat som kan bilda gnistor under tankningen.

Om pistolventilen vid tankning slår från ska den vridas t.ex. 90 grader så att strålen inte riktas direkt mot fästsruven för kedjan.

Använd inte plasttratt när du tankar vid en servicestation. Den kan förhindra avledningen av den statiska spänningen mellan pistolventilen och påfyllnadsbeslaget.

Tips: Om du är rädd för att bränsle stänker på det teakdäcket vid tankning är det bästa att fukta däckets yta med vatten före tankningen. En trasa kan användas som skydd vid påfyllningsbeslaget för att förhindra att bränsle stänker på däckets yta.

Se alltid till att du har reservbränsle med dig. Lämpliga förvaringsutrymmen för reservdunkar är särskilt de båda bakre ankarboxarna. Om du använder dessa finns det ingen risk att förångat bränsle når batteriutrymmet eller elsystemet.

Undvik att förvara lösa föremål under akterbänken som kan förhindra bränsleförsörjningen till motorn om de rör sig. Detta gäller särskilt föremål som kan förskjutas mot bränsleledningar och filter. Kontrollera bränsleledningarna årligen, särskilt vid genomföringarna, och se till att de inte är nötta.

Observera att hela tankkapaciteten inte alltid kan användas beroende på båtens trim- och lutningsvinkel.

WARNING! Bränsleångorna är explosiva. Var ytterst försiktig och följ dessa instruktioner vid tankning. Bränslelukt betyder alltid att det finns förångat bränsle i båten.

5.7.2 Övriga system som förbrukar bränslen (spis och värmare)

Med spisen och fotogenvärmaren (extra utrustning) följer separata bruksanvisningar och därför beskrivs inte dessa närmare här i handboken. Bränsletankarna för spisen och värmaren är placerade under babords akterbänk. Använd endast fotogen av hög kvalitet som bränsle. Släck spisen och värmaren före påfyllning av fotogen. Inga strömställare eller annan utrustning som kan bilda gnistor får användas när fotogen hanteras. Torka omedelbart bort eventuellt bränsle som runnit ut.

OBS! Locket på pentryt är av härdat glas. Härdat glas är hållbart och tål relativt hård behandling, men det är bra att känna till att glaskanten är ömtålig för slag och stötar. Se till att inga föremål finns i diskhon eller på spisen som kan komma i kläm när pentrylocket fälls ned. Under färd ska pentrylocket vara nedfällt och säkrat med reglarna.

VARNING! Trälocket på diskhon i pentryt ska av brandskyddsskäl alltid hållas på plats när diskohon inte används. Den konkava spegelytan i diskhon kan fokusera solstrålarna i en punkt som blir brännande het och kan antända t.ex. en disktrasa eller något annat brännbart material. Det är viktigt att ta denna brandfara på mycket stort allvar. Pentrylocket ger inte ens i stängt läge alltid tillräckligt bra skydd mot solstrålarna.

OBS! Om båten är försedd med fotogenvärmarare (extra utrustning) får utblåsningsgallret inte stängas när värmaren är i drift. Då överhettas värmaren och överhettningsskyddet löser ut.

5.7.3 Brandskydd

Båten är utrustad med en 2 kg handsläckare i klass 8A 68 B. Släckaren ska kontrolleras varje år av en auktoriserad kontrollant för att säkra släckarens funktion. Om handsläckaren byts ut ska den nya handsläckaren ha åtminstone samma släckningskapacitet som den gamla.

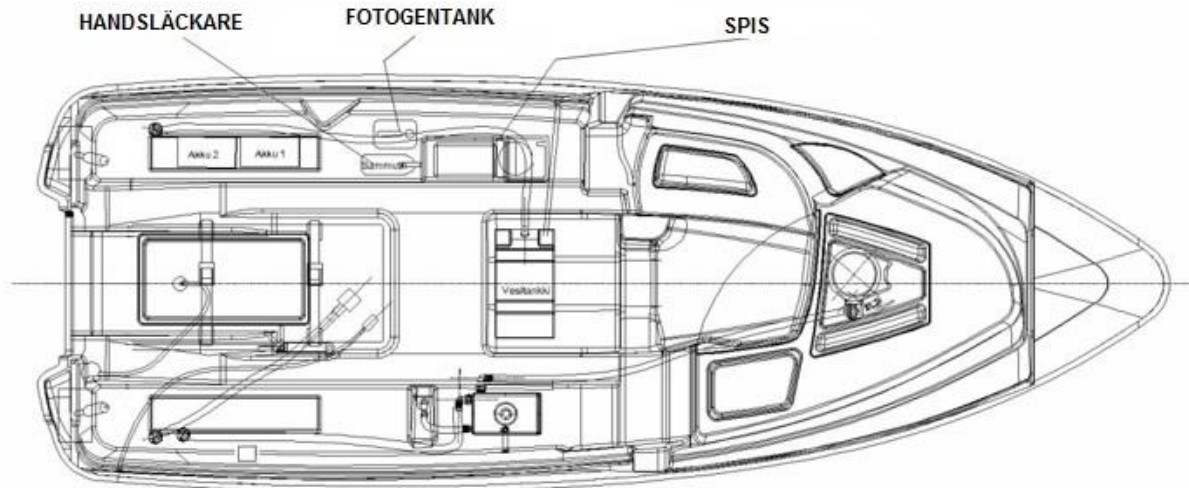

Bild: Handsläckarens placering

Se till att släckningsredskapen är lätt tillgängliga även när båten är lastad. Informera hela besättningen om släckningsredskapens placering och funktion.

Kom ihåg att aldrig

- blockera utrymningsvägarna till öppningar och luckor
- blockera åtkomsten av säkerhetsanordningar, t.ex. elsystemets strömställare
- blockera åtkomsten av handsläckaren i boxen
- lämna båten utan övervakning när spisen används eller värmaren är i drift
- ändra något i båtens system (särskilt el- och bränslesystemen) eller tillåta att en okvalificerad person utför ändringar i något av båtens system
- fylla på någon bränsletank när en anläggning är i drift, eller när spisen eller värmaren används
- röka när bränsle eller gas hanteras.

OBS!

Eftersom släckaren monteras i båten under tillverkningskedet, så kan granskningsdatumet som är ett år i kraft bli gammalt inom en kort tid efter att båten tagits i bruk.

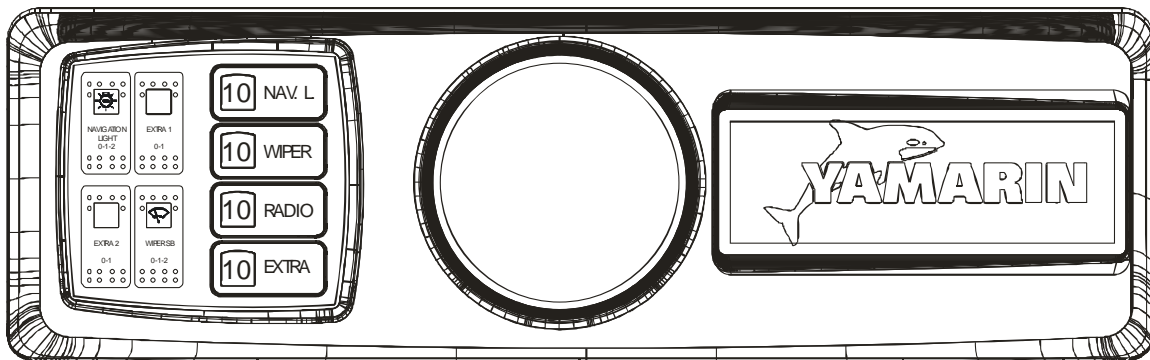
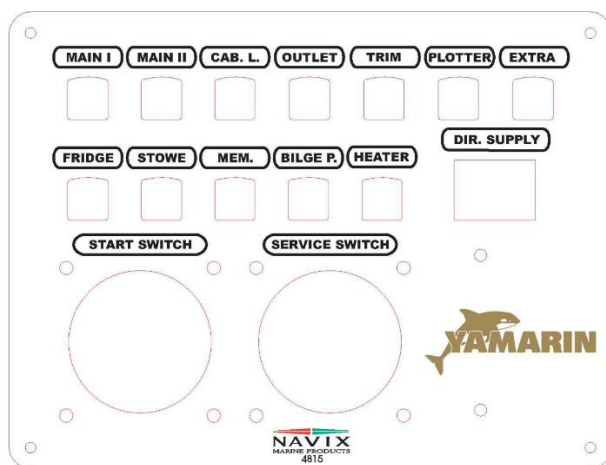
5.8 Huvudbrytare och säkringar

Huvudbrytarnas funktion:

- vridkontakten medsols -> strömkretsen är inkopplad
- vridkontakten motsols -> batteriet är frånkopplat

Bryt strömmen med båda huvudbrytarna är båten lämnas och koppla på strömmen med båda huvudbrytarna när båten används.

OBS! Bryt aldrig strömmen med huvudbrytaren när motorn är i gång! Detta kan skada motorns elsystem.

NAV. L = Lanternor

RADIO = Radio

MAIN I = Huvudsäkring I

MAIN II = Huvudsäkring II

CABIN LIGHT = Cabin ljus

OUTLET = 12 V- eluttag

MEMORY = Minnesström till mätare/radio

BILGE PUMP = Elektrisk länsypump

WIPER = Vindrutetorkare

EXTRA = Extra

TRIM = Hydraulpump för trimplan

PLOTTER = Kartplotter

FRIDGE = Kylskåp

STOVE = Kokplata

PENTRY PUMP = Färskvattenspump

Säkringarna för strömkretsarna är placerade vid sidan av huvudbrytaren och förarplatsen. Säkringsstorlekarna visas även i kopplingsdiagrammet. Ändra inte säkringarnas amperevärde och installera inga komponenter i elsystemet som medför att strömkretsens nominella amperetal överskrider.

Bryt alltid strömmen och koppla på strömmen med båda huvudbrytarna. Strömmen ska också brytas då elinstallationer utförs. Se till att inte bryta direktmatningen (på bilden ovan nr 3: Direct Supply) om du vill att den eldrivna länsumpen ska vara i funktion när du inte är närvarande. Kom ihåg att stänga av kylskåp, spis, kartplotter, eventuell radio etc. Alla dessa försörjs av direktmatningen.

OBS! Strömmen ska också brytas då elinstallationer utförs.

OBS! Set till att inte utföra elinstallationer (t.ex. byte av glödlampa) med strömmen påkopplad. Låt professionella elektriker utföra större elinstallationer.

5.9 Användning

Om detta är din första båt eller om båttypen är ny för dig bör du ta med dig en person som har erfarenhet av motsvarande båtar under de första färderna.

5.9.1 Manöverutrustning

Det är lätt att lära sig manövrera en 68 DC, men omväxlande förhållanden såsom vind och sjögång ställer båtföraren ständigt inför nya situationer. Fjärreglaget omfattar gasen, växel framåt och bakåt samt reglering av Båten har hydraulisk styrning.

5.9.2 Nödbrytare

Nödbrytaren är en anordning vars ena ände skall fästas i avbrytaren som finns i undre kanten av fjärreglaget och den andra till exempel i flytvästen. Nödbrytaren stänger av motorn automatiskt om den ossnar från avbrytaren i fjärreglaget. Det är mycket viktigt att båten stannar om föraren av någon anledning mister balansen och slungas bort från förarplatsen.

OBS! Kör aldrig båten utan att nödbrytaren är fäst vid dig själv. Om du fäster nödbrytaren vid handleden skall du inte styra båten med samma hand, eftersom kedjan då kan fastna i ratten vid branta svängar.

OBS! Motorn startar inte om inte nödbrytare är fäst vid strömställaren under fjärreglaget.

FARA! En roterande propeller är livsfarlig för en person som har fallit i vattnet eller simmar. Använd nödstoppet och stäng av motorn när en person som simmar eller åker vattenskidor ska komma upp i båten.

5.9.3 Växlar och gas

Lägg i växeln genom att med fingrarna trycka upp knappen på växel/gasreglaget och sedan skjuta eller dra växel/gasreglaget framåt eller bakåt beroende på önskad rörelseriktning. När växeln är ilagd kan du reglera båtens hastighet med samma växel/gasreglage.

När båten rör sig långsamt framåt kan backläget användas som broms t.ex. när du lägger till vid en brygga. I högre hastighet än långsam rörelse framåt får backväxeln inte läggas i eftersom motorn då kan skadas.

5.9.4 Justering av motorns riggvinkel

Grundreglerna för justeringen av riggvinkeln (=trim) är följande:

- Ställ in läget "fören ned" medan båten lyfter i planing.
- Lyft fören när båten planar och våghöjden är låg tills motorn och båten rör sig lätt. Vid lugn sjö ska motorn trimmas åtminstone tre steg uppåt. Trimmätaren finns i varvräknaren. Om motorn trimmas för högt minskar båtens hastighet. Om båten körs med för liten trimning blir hastigheten lägre och motorn går tungt. Det är viktigt för bränsleekonomin att motorns trimning är korrekt (= rätt trimvinkel).
- Sänk fören i hård motsjö. Då rör sig båten mjukare.
- Lyft fören i medsjö så att den inte "dyker" in i vågorna.

WARNING!

Undvik att köra båten med motorn högt trimmad (= fören uppåt) eftersom båten kan kränga kraftigt när propellern träffar vattnet efter en luftfärd vid kraftig sjögång. Undvik också att köra i hög hastighet med motorn helt negativt trimmad (= fören nedåt) eftersom båten kan kränga oförutsett när fören träffar vattnet. Om fören är för lågt kan instabilitet förekomma när båten svänger.

Med hjälp av trimplanen kan båtens krängning i sidled korrigeras så att båten går helt upprätt både i sidvind och då båten är ojämt lastad.

Alla planande båtar har en tendens att kränga mot vinden men med trimplanen kan krängningen korrigeras genom att vrida trimplanet på lovartssida nedåt. Då skär båtens vassa förparti genom vågorna och båten rör sig mycket mjukare. Om en ytterligare minskning av sjögångens effekt på båten önskas ska båtens lovartssida trimmas upp så att vågorna i större utsträckning passerar under kölen.

WARNING!

Var försiktig vid regleringen av trimplanen vid höga hastigheter – trimplanen ändrar båten beteende häftigt. Undvik att trimma fören alltför mycket nedåt eftersom båten då kan svänga plötsligt.

WARNING!

Hög sjö försämrar båtens manövrerbarhet och får båten att kränga. Ta hänsyn till detta och sänk hastigheten när sjögången ökar.

5.9.5 Start av motorn

1. Slå på strömmen med huvudbrytaren.
2. Sänk motorn i körläge genom att med tummen trycka ned knappen Power Trim som finns på växel/gasreglaget.
3. Kontrollera att växel/gasreglaget är i friläge och att nödstoppet är anslutet till strömställaren vid fjärreglaget.
4. Slå på strömmen utan att starta motorn och vänta ett par sekunder tills varningslamporna tänds.
5. Starta motorn genom att vrida tändnyckeln medsols tills motorn startar. Om allt fungerar ska motorn starta inom 1-2 sekunder. Om motorn inte startar får respektive startförsök pågå i högst 10 sekunder.
6. Låt motorn gå på tomgång några minuter när den har startat innan du ger dig iväg. (Se motorns instruktionsbok!)

Närmare instruktioner finns i motorns instruktionsbok.

5.9.6 Körning

Det är lätt att köra i vackert och lugnt väder. Kom ihåg att det ändå är nödvändigt att hålla utkik. För att få så god sikt som möjligt se till att:

- passagerarna placeras så att synfältet inte inskränks
- kör inte vid gränsen till planing så att förens höjd hindrar sikten
- hålla utkik ovanför vindrutan vid dålig sikt
- kom ihåg att även hålla utkik bakåt, särskilt i fartygsleder

Använd navigationsljusen i mörker.

Anpassa alltid hastigheten efter förhållandena och omgivningen. Beakta följande:

- sjögången (fråga passagerarna vilken hastighet de anser vara komfortabel)
- båtens egen svallvåg (störst vid planingströskeln, minst vid displacementshastighet, dvs. under 5 knop)
- sikten (öar, dimma, regn, bländande solljus)
- kunskap om rutten (tid som behövs för navigering)
- trängsel i farleden (andra som rör sig på sjön, buller och svallvågor mot stranden)
- se till att alltid hålla tillräckligt avstånd som räcker för att stoppa båten och väja för att undvika kollision.

När en planande båt körs i låg hastighet är kursstabiliteten sämre än i högre hastigheter. Var därför uppmärksam i smala passager och särskilt vid möten med andra båtar.

Lär dig sjöreglerna och följ anvisningarna i dem samt kraven i COLREG (internationellt regelverk för att undvika kollision till sjöss). Navigera med omsorg och använd nya eller uppdaterade sjökort.

Båtens gångläge påverkar kraftigt köregenskaperna och även bränsleförbrukningen samt sikten från styrplatsen. Du kan påverka gångläget:

- genom lastens placering. Den generella regeln är att ha så låg vikt som möjligt i fören.
- justering av motorns riggvinkel.

Rätt gångläge i kombination med lämplig hastighet ger en komfortablare och säkrare körning i sjögång.

VARNING! Hög hastighet och plötsliga styrrörelser i hög sjö kan leda till att man tappar kontrollen över båten och till stora krängningsvinklar.

OBS! Båten är inte konstruerad för att hoppa från våg till våg så att den är helt ur vattnet. Garantin täcker inte skador som uppstår på grund av luftfärder. Eventuella luftfärder visas i motorhistoriken som kan kontrolleras med hjälp av dator.

5.9.7 Till och från bryggan

Öva manövrering av båten genom att lägga till vid en brygga på en plats där det finns gott om utrymme innan du kör in båten i en trång hamn för första gången.

Alltför försiktigt gaspådrag ger inte tillräcklig styrförmåga. Använd tillräckligt gaspådrag under korta perioder för att åstadkomma effektiv styrning när du lägger till vid en brygga.

Se till att alla personer ombord, som inte behöver stå, sitter när du manövrerar båten mot bryggan. Plötsliga styrrörelser kan få båten att kränga och orsaka kroppsskador.

Se till att förtöjningslinorna är färdigt utlagda i fören och aktern innan du lägger till vid bryggan. Närma dig bryggan i liten vinkel med fören först. Vrid ratten mot bryggan och lägg i backen precis innan du berör bryggan. Ge ett kort och tillräckligt gaspådrag. Båten stannar och vänder sig i bryggans riktning. Om möjligt ska du närma dig bryggan mot vinden eller motströms beroende på vilken som är starkare. Då är det lätt att lägga ut när vinden eller strömmen trycker ut båten från bryggan. Det bästa sättet att lägga ut är att skjuta ut aktern så långt som möjligt från bryggan. Backa sedan långsamt ut från bryggan till fritt vatten.

Propellern är konstruerad för att ge bästa grepp i riktning framåt. Vid backning är propellerns effekt sämre. Båten lyder inte heller styrningen lika bra vid backning som vid körning framåt.

VARNING! Båten är snabb. Den stannar inte direkt från planingshastighet. Minska hastigheten när du närmar dig en strand eller brygga. Lär dig att bedöma den sträcka som krävs för att bromsa in båten. Kom ihåg att båtens styrförmåga försämras när motorn inte driver.

VARNING! Försök inte stoppa båten med handkraft och placera inte händer eller fötter mellan båten och bryggan, stranden eller en annan båt! Öva att lägga till under goda förhållanden! Använd motorkraften behärskat men målmedvetet!

OBS! Ta hänsyn till eventuell ändrad vindriktning, ändringar i vattennivån, svallvågor etc. när du förtöjer båten. Mer information får du bl.a. från försäkringsbolagen.

5.9.8 Användning av kapell

Kapellet är dimensionerat för att hålla i högst 30 knops hastighet på sjön och 50 km/h på landsväg. Alla tryckknappar ska vara ordentligt fästa under färd. Kapellet är konstruerat så att det är möjligt att endast låta främre delen vara uppfälld. Vi rekommenderar att du tar bort kapellets sidor och bakstycke för att förenkla inplaceringen i kapellgaraget. Därefter viker du sidornas övre delar helt och hållet upp på taket så att inget tyg sticker ut vid kapellbågarnas hörn. Rulla slutligen ihop taket omsorgsfullt inklusive de hopvikta sidodelarna ovanpå taket och lägg in kapellet i kapellgaraget.

OBS! Båten bör inte användas i regn utan kapell. Utrustningen i båtens sittbrunn är inte vattentät och ska skyddas vid regn.

OBS! Vindrutans och kapellets konstruktion är inte nödvändigtvis helt vattentät.
När kapellet är uppfällt kan det tränga in vatten i båten mellan vindrutan och kapellet.

5.9.9 Dörrar och luckor

Dörren i vindrutan ska alltid hållas stängd och låst under färd. Dörren är inte dimensionerad för att fungera som stödräcke när man passerar in och ut ur båten.

VARNING! Vid sjögång och i hård eller byig vind ska dörren vara stängd eftersom det annars finns risk för att den slår igen av sig själv. Dörren är tung och kan orsaka kroppsskador om den träffar en person när den slår igen.

VARNING! När båten inte är i rörelse kan stora vågor eller en vindby leda till att dörren plötsligt slår igen. Därför rekommenderar vi att dörren alltid hålls stängd när den inte används för passage till och från fördäcket.

Luckan i förens ankarbox är försedd med ett gummiband som håller luckan stängd under färd.

VARNING! Vi rekommenderar att barn inte använder luckan, eftersom barnens fingrar eller tår kan komma i kläm.

5.9.10 Trappsteg, vindrutans vassa hörn och ruffdörren

Det är viktigt att iakttä stor försiktighet i trappsteget särskilt när ruffdörren är öppen.

OBS! När båten är i rörelse ska ruffdörren låsas med regeln annars kan dörren slå igen med hög hastighet.

WARNING! Se upp för vindrutans övre hörn på styrbordssidan när du kommer upp för trappsteget så att ditt knä inte stöter mot det vassa hörnet. När du går ned för trappsteget kan hörnet stöta mot benet om du inte är försiktig.

5.10 Rätt användning – övriga rekommendationer och anvisningar

5.10.1 Man överbord

Situationen man överbord är alltid allvarlig. Det är viktigt att öva sådana situationer på förhand när vädret är bra. När en olycka inträffar finns inga övningsmöjligheter.

Båten är utrustad med en fastinstallerad badstege som kan nås även från vattnet.

Det är bäst att hjälpa en person som har fallit överbord tillbaka upp i båten vid aktern. En repögla som är fäst i båten underlättar uppdragningen. Båtens badstege sträcker sig cirka 30 cm under vattenytan. Om ett barn faller i vattnet ska en vuxen person hoppa i vattnet och ta med sig t.ex. en extra flytväst eller en fender, men någon måste också vara kvar i båten.

Det är ytterst viktigt att hålla ögonkontakten och samtalskontakt med den person som fallit över bord.

FARA! En roterande propeller är livsfarlig för en person som har fallit i vattnet eller simmar. Använd nödstoppet och stäng av motorn när en person som simmar eller åker vattenskidor ska komma upp i båten.

5.10.2 Säkring av lös utrustning

Säkra alla tunga föremål, t.ex. ankaren, tillförlitligt innan du kastar loss.

5.10.3 Skjutdörr i ruffen

OBS! Vi rekommenderar att skjutdörren till ruffen hålls stängd under färd. Om man ändå önskar hålla skjutdörren öppen i låg hastighet ska den vara låst med en spärr så att dörren inte plötsligt slår igen och någon kan komma i kläm.

5.10.4 Hänsyn till miljön

Vår skärgård och våra sjöar är unika och det är en hederssak för båtmänniskor att bevara denna natur. Undvik därför:

- bränsle- och oljeläckage
- att tömma skräp och avfall i sjön eller att lämna det på stranden
- att släppa ut tvättmedel och lösningsmedel i sjön
- kraftigt oljud både på sjön och i hamn
- onödigt höga svallvågor, särskilt i sund och på grunt vatten.

Underhåll motorn och kör med ekonomisk hastighet så att utsläppen av avgaser hålls låga.

För vissa länder gäller den s.k. allemansrätten som ger alla människor rätt att röra sig i naturen, med undantag för gårdsområden, om man inte orsakar skador eller olägenheter. Enligt denna rätt är det också tillåtet att röra sig med båt och ankra, bada och stiga i land vid en obebodd strand om det inte särskilt är officiellt förbjudet. Ankring vid bebodda stränder är förbjuden. Det är inte heller tillåtet att förtöja vid en privat brygga eller bebodd strand.

Läs igenom de internationella regler om att förhindra förorenande av haven (MARPOL) och respektera dem i så hög grad som möjligt.

Enligt allemansrätten är det tillåtet att tälta på öar om det inte orsakar skador för markägaren. Det är förbjudet att tälta nära gårdsområden och odlingar. Markägarens tillstånd krävs för att tända en lägereld. Båtmänniskor får också plocka vilda bär och svampar om detta inte skadar träd och naturen. Kontrollera vilka regler som gäller för ditt område när du rör dig i naturen.

5.10.5 Användning av toalett och septiktank

Toaletten spolas med havsvatten. Vid spolningen leds avloppsvattnet till septiktanken. Spolvattnets avstängningsventil är placerad på toalettstolens högra sida bakom inspektionssluckan. Vid normal användning kan ventilen hållas öppen. Vi rekommenderar att ventilen stängs vid hård sjögång för att undvika häverteffekt.

Storleken på septiktanken (=toalettavloppstank) är 28 l och tanken är placerad under bänken i sittbrunnen på styrbord sida (SB). Däcksbeslaget för sugtömningen överensstämmer med standarden ISO 8099 och är placerad vid akterpollaren på styrbords sida.

Ventilen för havstömning av septiktanken är placerad invid septiktanken. Kontrollera vilka bestämmelser som gäller för de områden där båten används och håll ventilen för havstömning av septiktanken stängd om bestämmelserna förbjuder tömning av obehandlat toalettavloppsvatten i havet. Det finns möjlighet att plombera ventilen för havstömning.

Septiktanken med tillhörande slangar etc. kan rengöras med svagt alkaliska universalrengöringsmedel. Glykol kan användas som frostskyddsmedel. Före förvaring i köld ska systemet tömmas så att det är så tomt som möjligt.

5.10.6 Förtöjning och ankring

Förtöj alltid båten omsorgsfullt även på skyddade ställen, eftersom förhållandena kan ändras snabbt. Förtöjningslinorna bör vara försedda med fjädrar som dämpar ryck. Fästpunkterna beskrivs i avsnittet Bogsering. Använd tillräckligt stora fendrar för att förhindra nötskador.

Hållfastheten framåt för de främre pollarna är minst 23 kN, dvs. cirka 2 300 kg. Hållfastheten bakåt för akterpollarna är minst 16,0 kN, dvs. cirka 1 600 kg.

Det ankare som används för båten ska väga minst 10 kg. Fäll ankaret tillräckligt långt från stranden. Ett rimligt fäste uppnås när linans längd är 4 - 5 gånger vattendjupet.

WARNING!

Försök inte stoppa båten med handkraft och placera inte händer eller fötter mellan båten och bryggan, stranden eller en annan båt!

OBS!

Ta hänsyn till eventuell ändrad vindriktning, ändringar i vattennivån, svallvågor etc. när du förtöjer båten. Mer information får du bl.a. från försäkringsbolagen.

5.10.7 Bogsering

Använd en tillräckligt kraftig, flytande bogserlina vid bogsering av en annan båt. Börja bogseringen försiktigt, undvik ryck och överbelasta inte motorn.

Båtägaren ska överväga vilka åtgärder som är viktiga när han/hon fäster bogserlina i båten.

När du bogserar eller om din båt behöver bogseras ska du fästa bogserlinan vid akter- eller förpollarna enligt bilden.

VARNING!

Bogserlinan är mycket spänd. Om den brister kan den lösa änden få en livsfarlig hastighet. Använd alltid en lina med tillräcklig tjocklek och vistas inte i linans dragriktning.

OBS!

Använd låg hastighet när du bogserar eller bogseras. Se till att skrovhastigheten aldrig överskrids vid bogsering av en displacementbåt.

OBS!

Bogserlinan ska alltid fästas så att den kan lösgöras när den är belastad.

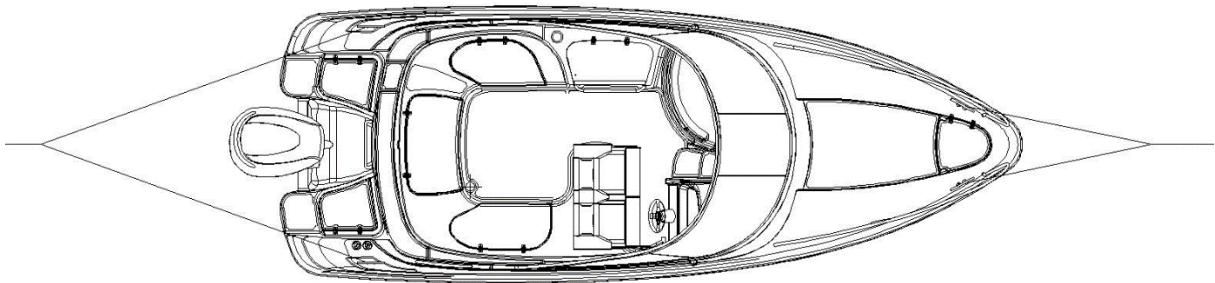

Bild: Fastsättning av bogserlina vid pollarna

5.10.8 Transport på trailer

Uppgifterna om vikten vid trailertransport finns i den tekniska specifikationen. Trailerns stöd för kölen ska bära största delen av båtens vikt. Ställ in sidostöden så att båten inte kan gunga i sidled. Be vid behov att få mer information om korrekta stöd och rätt trailerstorlek av återförsäljaren.

Rengör stöden och avlägsna sand och föroreningar så att båtbottnen inte repas. Kontrollera ytterligare en gång att låsningen mellan trailern och bilens dragkrok är säker!

Uppagningsplatsen ska vara skyddad och trailerrampen nå tillräckligt djup. Backa ut trailern så djupt att det bakre stödet för kölen är precis under vattenytan. Kör båten försiktigt mot det bakre stödet för kölen. Fäst vinschlinan i bogseröglan.

Vinscha upp båten på trailern. Se hela tiden till att båtens riktning överensstämmer med trailerns centrumlinje. Kom ihåg att trimma upp motorn så att den inte tar i botten när du drar upp båten på trailern.

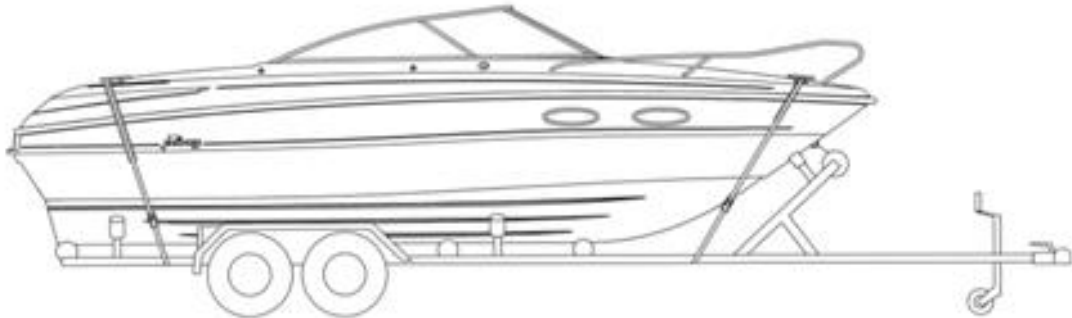

Bild: Fastsättning på trailer

Spänn fast båten stadigt vid trailern innan transporten inleds. Linorna i fören ska riktas nedåt-bakåt och linorna i aktern nedåt-framåt. Lämna inga lösa föremål eller extra last i båten under transporten. Ta bort sittdynorna och stäng alla luckor ordentligt.

Motorn ska vara i körläge under transporten. Se dock till att markfrigången är tillräcklig. Om markfrigången är otillräcklig kan motorn transporteras i tiltat läge. Då måste motorn stöttas med lämpliga stöd för att skydda akterspegeln.

Om båten förvaras på trailern mellan transporter ska linorna lossas under förvaringen och spännas på nytt före nästa transport.

OBS!

Trailern skall vara en aning förtung. Lämplig bomvikt är 4 % av trailerns totalmassa, dock minst 25 kg. Bomvikten i vertikal riktning får dock inte överstiga fordonstillverkarens maximalt godkända belastning på dragkroken. Se till att båten är tillräckligt stadigt surrad vid trailern och att vikten är jämt fördelad mot sidostöden. Om en gungande båt slår mot ett enskilt stöd under transporten kan skrovet skadas.

Kom ihåg att fästa en lina vid fören innan båten sjösätts så att du kan ta loss trailerlinan från bogseringsöglan direkt när båten är i sjön. Se upp för vinschveven!

5.10.9 Sliptagning

Vaggan för vinterförvaring ska vara tillräckligt stabil för denna kombination av båt och motor. Lägg en stadig plank (t.ex. 2x4") mellan v-bockarna så att den stöttar kölen och bär majoriteten av båtens vikt. Sidostöden får inte bära båtens vikt. Sidostöden får inte vidröra steglisterna. Undvik punktlaster. Stödkonstruktionerna ska vara särskilt kraftiga i närheten av akterspegeln så att de även bär motorens vikt. Vaggans dimensioner visas i figuren nedan:

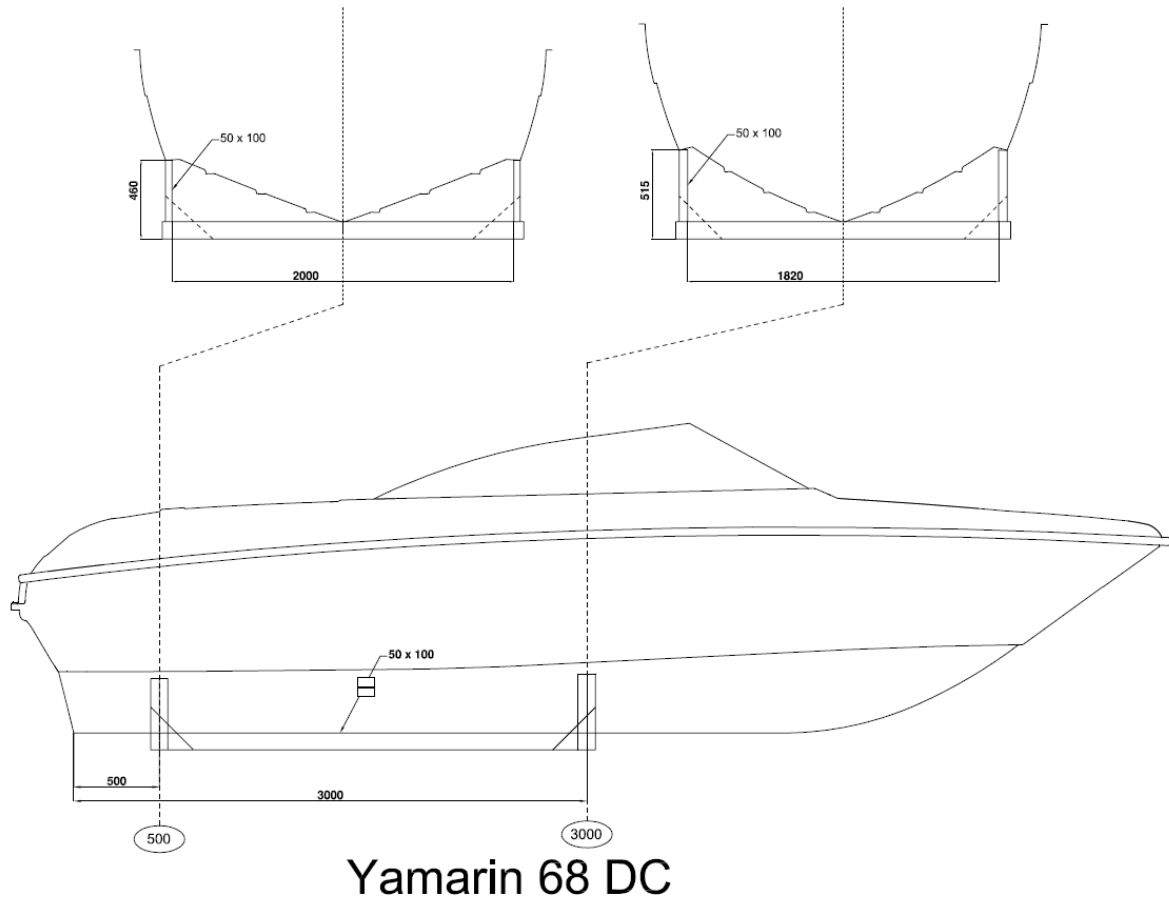

Bild: Båtbockarnas dimensioner

Låt endast ett tillförlitligt kranföretag eller ett båtvarv med tillräcklig lyftkapacitet utföra lyftuppdraget. Beakta förutom båtens egen vikt (se tekniska specifikationen) den utrustning och övriga last som finns i båten.

När båten lyfts med linor ska de placeras under båtbottnen och man ska se till att båten hålls horisontell under lyftet.

OBS! Pollarna får inte användas för att lyfta båten.

FARA! Gå aldrig under en båt som endast hänger i en lyftkran.

6 Underhåll av båt och utrustning

Håll båten och utrustningen ren och snygg. Då ökar trivseln och säkerheten samt båtens andrahandsvärde.

Läs igenom beskrivningen av serviceåtgärderna i motorns instruktionsbok (bilaga). Utför service på motorn enligt motorns instruktionsbok.

6.1 Tvätt och vaxning av båten

I allmänhet räcker tvätt och vaxning för skötseln av däck och sidorna. För tvättningen lämpar sig de särskilda båttvättmedlen bäst. Undvik starka lösningsmedel eftersom de kan dämpa ytglansen. Ett mildt slipande polermedel kan användas för att åtgärda nötta ytor och ingrodd smuts. Glasfiberytorna kan tvättas med högtryckstvätt.

Tips: En båt som tvättas med vattenledningsvatten får en tunn, kritaktig kalk- och mineralbeläggning när den torkar beroende på vattnets hårdhet. Undvik detta genom att blanda några droppar tallsåpa i sköljvattenhinken.

Tips: Avlägsna vattendropps- och kalkfläckar från syrafasta räcken med hjälp av möbelmedlet Lemon Pledge. Räckena blir lika blanka som när båten lämnade varvet.

Tips: Om linorna i båten luktar illa efter säsongen kan du ta en hink vatten, hälla i en flaska äppelvinäger och en skvätt sköljmedel och sedan lägga i linorna under ett par timmar. Låt dem torka ordentligt och de är som nya.

6.2 Skötselanvisningar för sittdynorna

Skydda alltid dynorna i båtens sittbrunn mot regn med kapellet eller en hamnpresenning. Även om sittdynorna och förarsätet är tillverkade av vattentätt material så är sömmarna inte täta. Skydda gärna dynorna genom att spreja dem med medlet Sunbrella. Om dynorna är fuktiga under en längre tid kan de angripas av mögel och förstöras. Om dynorna blir våta kan överdraget tas bort genom att öppna blixtlåset. Låt sedan dynan torka i solsken, i värmen inomhus eller i bastu (50 °C). Garantin ersätter inte sittdynor som har förstörts av regn eller fukt.

OBS! Båtens sittdynor måste förvaras på en torr och välventilerad plats för att de ska bevaras i gott skick över vintern.

OBS! Våta dynor ska inte placeras i slutna förvaringsutrymmen eftersom de då lätt angrips av mögel.

Behandla sittdynornas tryckknappar med silikonvaselin med jämna mellanrum annars kan de fastna så hårt att överdragstyget rivs sönder när man tar bort dynorna. Garantin ersätter inte sittdynor som rivits sönder. Använd en mycket liten mängd silikonvaselin per gång så att dynorna inte fläckas ned.

6.3 Skötsel­anvisningar för kapellet

Förvara kapellet över vintern i ett torrt och väl ventilerat utrymme. Garantin ersätter inte rivna eller mögelangripna kapell.

6.4 Skötsel­anvisningar för vindrutan

Vindrutan på båten är gjord av härdat glas och kan rengöras med normala fönsterputsmedel.

Tips: Undvik roterande rörelser när du putsar vindrutan. Detta kan orsaka förtretliga cirkulära repor i glaset som syns i motljus och stör sikten. Använd tidningspapper eller en bomullstrasa och torka den fuktiga tvättade vindrutan först i vågrät och sedan i lodrät riktning. Upprepa detta några gånger så har du skinande rena rutor.

6.5 Skötsel­anvisningar för syrafasta delar

I syfte att bevara glansen och skicket hos båtens delar av syrafast stål, t.ex. räcken, handtag och pollare, ska båtägaren se till att delarna är rena och vaxade. Även kanterna på räckenas fotpartier ska rengöras. Smuts som blir kvar under fotkanten börja så småningom se ut som rost. Om inga skador har inträffat ska delarna rengöras och behandlas med vax minst två gånger per sommar. Underhåll räckena även på hösten när båten tas upp för vinterförvaring.

6.6 Skötsel­anvisningar för det elektriska fjärreglaget

Om funktionsstörningar förekommer i fjärreglaget ska en auktoriserad Yamahaverkstad utföra service på reglaget.

6.7 Skötsel­anvisningar för styrsystemet

Den hydrauliska styrning kräver normalt inget underhåll. Det finns ett läckage i systemet om styrning börjar kännas "lös". Ett läckage måste åtgärdas omedelbart.

WARNING! Ett hydraulsystem som läcker eller innehåller luft är livsfarligt.

6.8 Skötsel­anvisningar för elkomponenterna

Normalt krävs ingen service för elkomponenterna, t.ex. huvudbrytarna, alla övriga strömställare och anslutningar, om båten vinterförvaras på en torr och välventilerad plats. Om du vill skydda elkomponenterna i båten mot oxidation är det bästa sättet att spreja dem med fukt- och korrosionskyddsmedel.

6.9 Små ytreparationer

Du kan reparera små ytskador på skrovet och däckets själva. Det krävs emellertid färdighet för att åstadkomma ett snyggt slutresultat som inte märks:

1. Skydda området kring skadan med tejp.
2. Slipa skadans kanter i vinkel och rengör med aceton.
3. Om djupet på skadan överstiger 2 mm är det bäst att fylla skadan med spackel före målningen.
4. Blanda 1,5-2 procent härdare i topcoaten.
5. Applicera topcoaten på skadan så att ytan blir något högre än den omgivande ytan.
6. Lägg försiktigt tejp på reparationsstället.
7. Ta bort tejp när topcoaten har härdat och slipa vid behov med vattenslippapper nr 600 och 1200.
8. Polera reparationsstället med slippasta och vaxa.

De kulörer som används i båten finns angivna i den *tekniska specifikationen*. Det är bra att veta att färg som kallas gelcoat används vid tillverkningen av båten, men att ytan senare alltid repareras med färg som kallas topcoat. Gelcoatfärgen kräver en form för att härda medan paraffin har tillsatts topcoaten för att möjliggöra härdning utan form.

OBS!

Felaktigt utförda efterinstallationer och ändringsarbeten kan skada konstruktioner i båten eller utgöra en risk för säkerheten. Kontakta återförsäljaren om du planerar att göra förändringar i båten.

7 Vinterförvaring av båten

Upptagning av båten för vinterförvaring är en rutin som återkommer varje höst. Ta upp båten i god tid innan isen lägger sig. Båten är inte dimensionerad för gång i is och inte avsedd för användning i temperaturer under 0 °C (t.ex. dräneringssystemet för regnvatten fryser). I samband med vinterförvaringen är det bäst att utföra alla service-, reparations- och kontrollåtgärder.

Läs igenom beskrivningen av serviceåtgärderna i motorns instruktionsbok. Vi rekommenderar att ett auktoriserat serviceföretag anlitas för servicen. Kom också ihåg serviceåtgärderna på fjärreglaget och styrsystemet. Utför serviceåtgärderna enligt de separata anvisningarna och instruktionsböckerna.

7.1 Åtgärder före vinterförvaring

Spola av båtens botten omedelbart efter upptagningen. Alger och slem lossnar lättare innan de har hunnit torka. Töm kylvattnet ur motorn enligt instruktionsboken.

Utför vinterservice på motorn och övrig utrustning enligt respektive instruktionsbok. Om du förvarar båten utomhus under vintern eller i fuktiga utrymmen ska du ta bort alla textilföremål och annan utrustning som kan angripas av mögel eller förstöras av fukt. Tvätta linorna i färskvatten. Byt ut slitna linor. Låt genomföringarnas ventiler vara öppna. Ta loss dräneringspluggen och låt den vara lös under vintern.

Kontrollera skrovets skick och slipa upp eventuella skador så att fukt som har trängt in i laminatet kan torka ur. Reparera skadorna på våren före sjösättningen.

Täck över båten så att vatten och snö inte samlas i båten. Se dock till att ventilationen är tillräcklig. Du kan köpa vinterförvaringsskydd till din båt som tilläggsutrustning.

7.2 Åtgärder på våren före sjösättning

Reparera eller låt reparera eventuella skador i gelcoaten enligt avsnitt 6.10.

Förhindra påväxt på botten inom havsområden med antifoulingfärg. Förorening av botten och särskilt propellern ökar bränsleförbrukningen väsentligt. Om båten ligger i en älvmyrning eller i Bottenhavet, eller om den tas upp ur vattnet med cirka två veckors intervall, behövs ingen antifoulingfärg. Följ färgtillverkarens anvisningar noggrant vid målningen. Om du slipar bort gammal antifoulingfärg, tänk på att slipdammet eller -slammet är giftigt.

Inom insjöområden behövs ingen antifoulingfärg. Vi rekommenderar emellertid att en epoxiprimer används om båten ligger i vatten flera månader per år. Sötvatten, särskilt varmt sötvatten, sugs upp av laminatet lättare än saltvatten.

OBS! Måla inte zinkanoder och inte heller kolvstängerna till motortiltens hydraulcylindrar. Kopparhaltiga färger får inte användas på aluminiumdelar. Följ färgtillverkarens anvisningar.

Tips: Kasta inte bort en använd målarpensel. En målarpensel med antifoulingfärg som har torkat kan användas på nytt om den blötläggs i ett par timmar i en blandning av två liter varmt vatten, en deciliter ättika och en halv deciliter bakpulver.

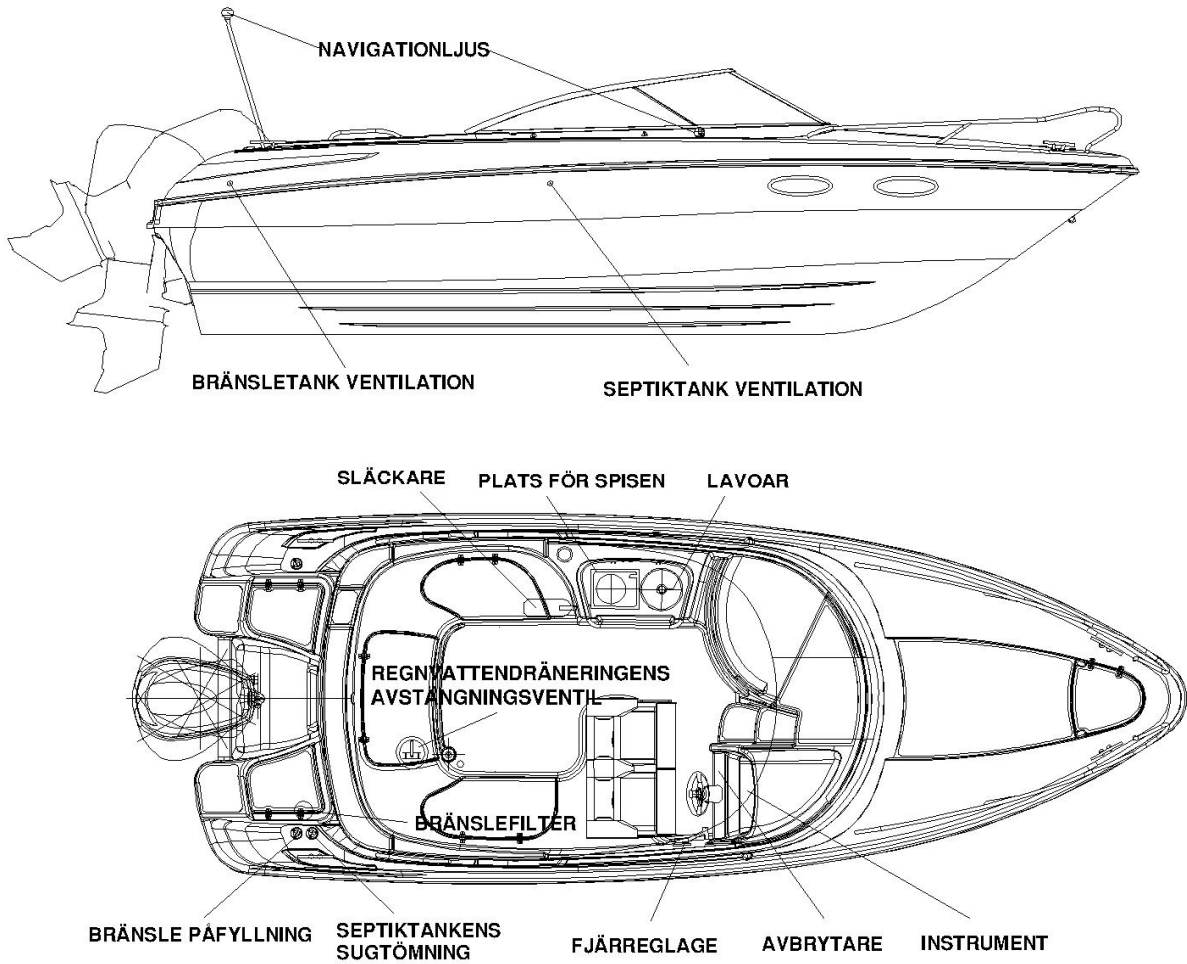
Utför de serviceåtgärder motorn kräver enligt motorns instruktionsbok. Kontrollera den elektriska utrustningens funktion och rengör oxidera säkringar och andra kontaktytor.

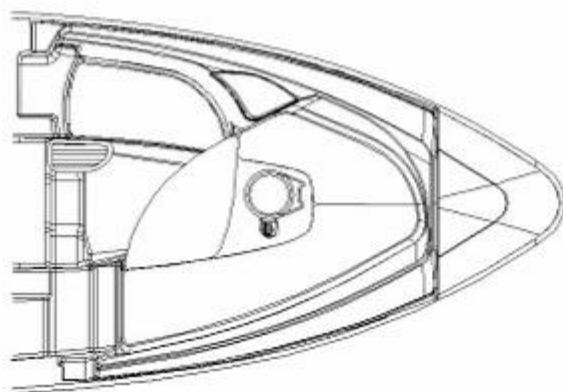
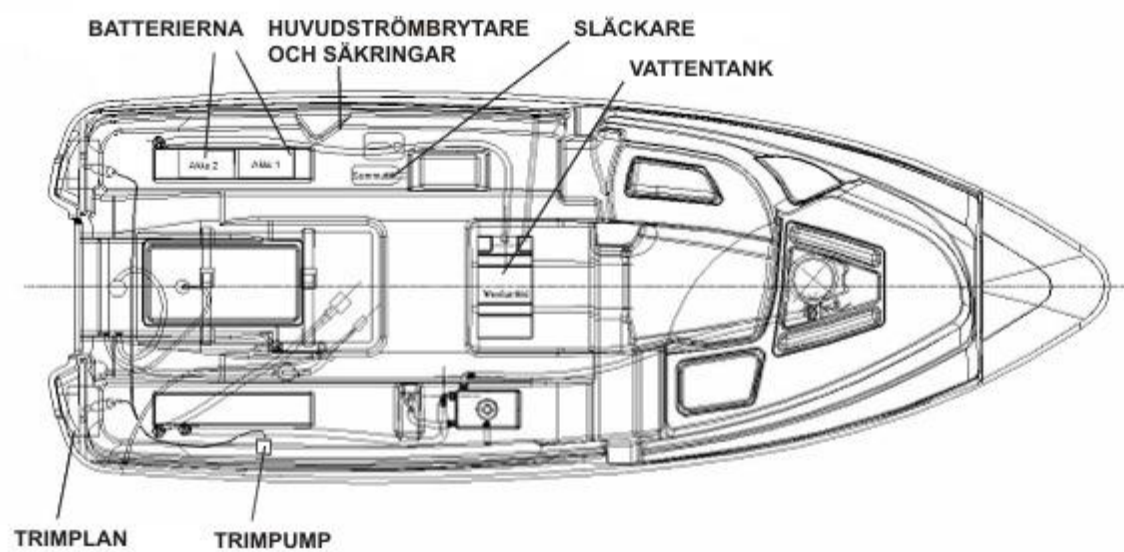
Kom ihåg att bensin åldras. Starta därför alltid motorn med ny bensin på våren.

När båten är sjösatt ska du öppna alla genomföringsventiler och kontrollera att inga läckage förekommer i slangar eller kopplingar. Genomföringarnas placering visas i avsnitt 5. Säkerhetsutrustningen ska tas ombord innan du ger dig ut på sjön.

8 Layout

8.1 Allmän layout

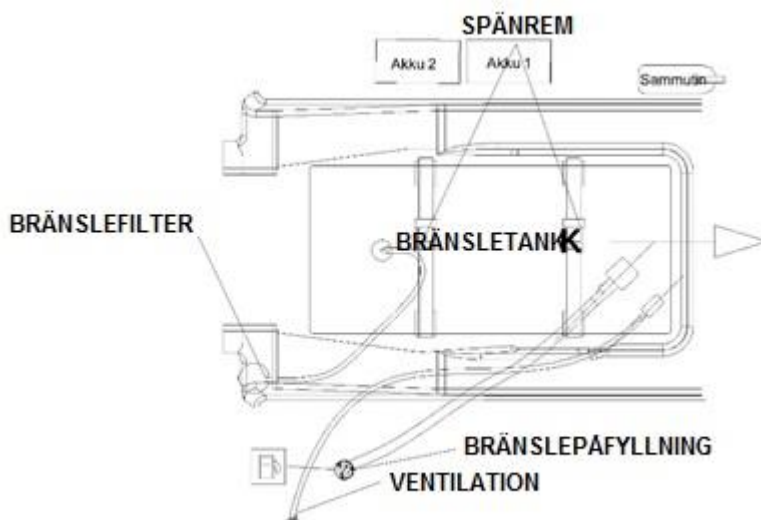

8.2 Bränslesystem

Båten är försedd med fast bränsletank. Bränsleledningen är försedd med ett bränslefilter som även fungerar som vattenavskiljare. Filtret ska bytas åtminstone en gång per år. När ett nytt filter eller ett demonterat filter monteras måste bränsleledningen fyllas med bränsle med hjälp av pumpen i bränsleslangen innan motorn startas.

OBS! Kontrollera bränsleslangarnas kondition regelbundet och förebygg skador på slangarna. Byt ut skadade bränsleslangar. Om bränsleslangar byts, se till att de nya slangarna är försedda med märkningen ISO 7840.

Bränsletankens påfyllningsbeslag är utmärkt på däckets med symbolen .

8.3 Styrsystem

Båten är försedd med hydraulstyrning. I egenskaperna för ett hydraulstyrningssystem ingår att rattens läge ändras kontinuerligt och därför har båten en symmetrisk ratt. Hydraulslangarnas längd är 5,5 m.

Den hydrauliska styrning kräver normalt inget underhåll. Det finns ett läckage i systemet om styrning börjar kännas "lös". Ett läckage måste åtgärdas omedelbart.

OBS! Om du byter en komponent som ingår i styrsystemet är det viktigt att du känner till att alla komponenter måste fylla kraven i standarden ISO 10592 och vara CE-märkta.

VARNING! Ett hydraulsystem som läcker eller innehåller luft är livsfarligt.

8.4 Elsystem

Elsystemet innehåller följande huvudkomponenter:

1. Startbatteri (ej standardutrustning)
2. Kablage
3. 2 huvudbrytare
4. Säkringspanel för batteriutrymmet
5. 6 strömställare med automatsäkring
6. 2 uttag för 12 V
7. Navigationsljus
8. Däcksljus
9. Vindrutetorkare (styrbords- och babordssida)
10. Färskvattenpump
11. Ruffbelysning + strömställare
12. Kylskåp
13. Trimplan

Motorn ingår dessutom som en väsentlig del i elsystemet. Motorn fungerar både som strömkälla och förbrukare.

Var försiktig så att inga metallföremål kommer i kontakt med båda polerna samtidigt när batterier tas bort eller läggs tillbaka.

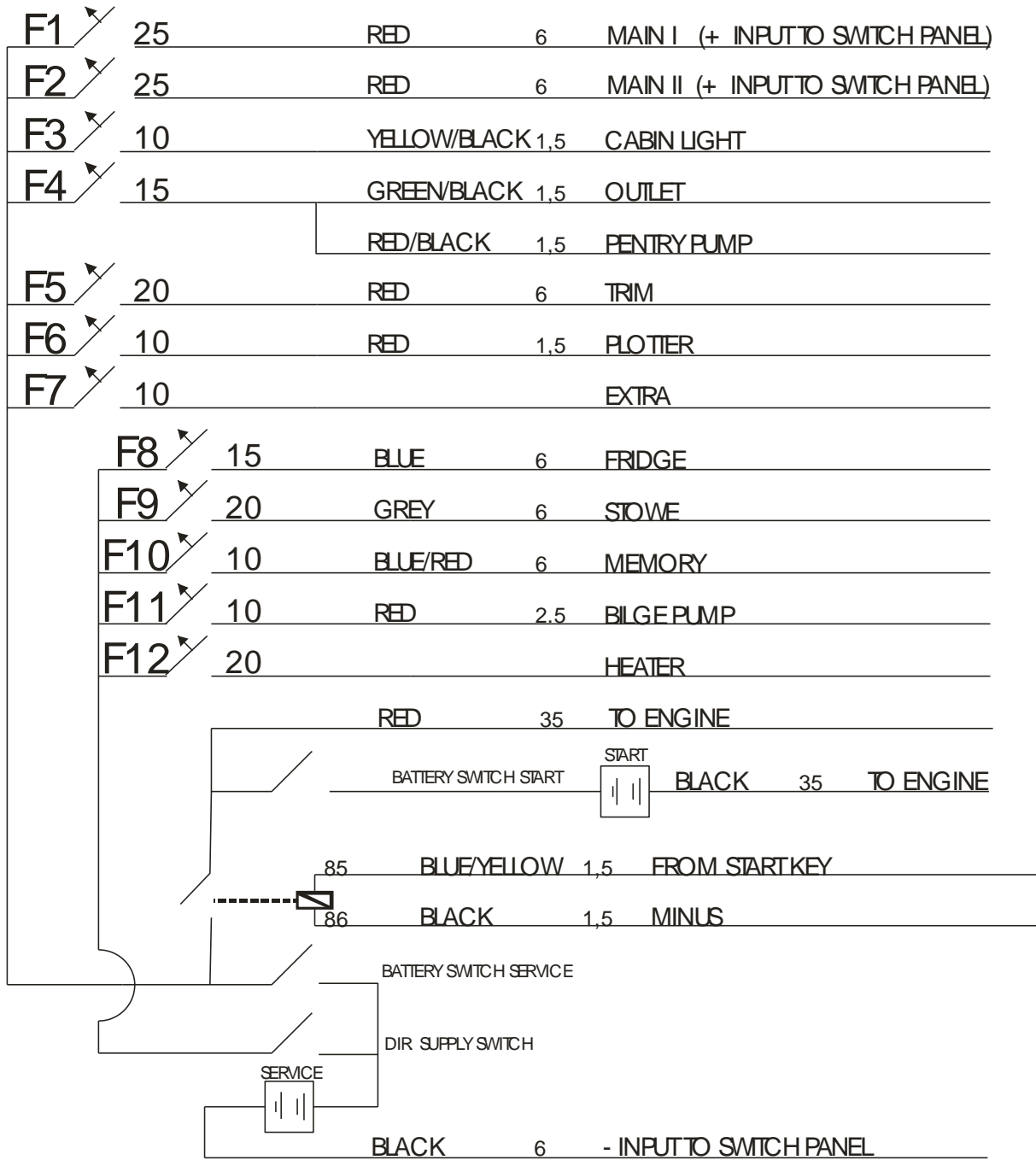
Ladda batterierna endast när de är installerade i båten eller med en batteriladdare som har motsvarande effekt. Laddning med för hög strömstyrka orsakar fara för explosion.

Ändra inte elsystemet i båten eller elsystemets ritningar; låt en yrkesman utföra ändringar och service.

8.5 Kopplingschema

CIRCUITBREAKER N:O	SWTCH AMP	CONN.	CABLE N:O/COLOR	SIZE mm2	FUNCTION
F1	10		RED	1,5	NAV. LIGHTS
F2	10		WHITE/BLUE	1,5	WPERC
			LIGHTRED	1,5	WPER I
			WHITE/RED	1,5	WPER II
F3	10		RED	1,5	RADIO
F4	10		XXX	X	EXTRA
			RED	6	+ INPUT TO SWITCH PANEL

E	D	C	B	Y	ORG	Revisions	YAMARIN68DC
				JL		Sign.:	
				4.5.-07		Date:	
					PAGE: 1/2		

E	D	C	B	Y	ORG	Revisions	
				JL		Sign.:	
				4.5.-07		Date:	
PAGE: 2/2							N:0 5564DRA

